

TORONTÁI

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	120 dinár
Félévre	60 dinár
Negyedévre	30 dinár
Egy órára	10 dinár

Egyes szám ára fél dinár

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP

Feladós szerkesztő: Dr. MARA JENŐ

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Obilježeva (Zápolya) utca 1.
Szerkesztőség telefonszáma 331
Kiadóhivatal telefonszáma 21
MEGJELENIK MINDENNAP, HÉTFŐ ÉS
ÜNNEPEK UTÁNI NAPOK KIVÉTELEVEL

Veliki Beeskerek, 1922.

LI. évfolyam, 101. szám.

Szombat, május 6.

Az állami számvitelről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, máj. 4.

A törvényhozó bizottság plénuma hosszu szünet után ma délután ült össze újra. Trifunovity elnök javasolta, hogy a napirend egyetlen pontját: az állam központi vezetéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását halasszák el és helyette vitassák meg az állami számviteli tartalmazó törvénytervezetet. Trifunovity szerint a törvényjavaslat elhatalasztása azért szükséges, mert a kormány nem adta meg előzőleg a beleegyezését, már pedig a kormány hozzájárulása nélkül nem készíthető el törvényjavaslat. A kérdés felett nagy vita fejlődött, melynek során felszóltak Jovanovity Ljuba, Jovanovity Miloje, Lázity Voislav és Gyurisity Pavel képviselők. Végül szavazás útján döntöttek a vitás ügyben. A bizottság tagjainak nagyrésze Trifkovity javaslata mellett foglalt állást. Ezután áttértek az állam számviteléről szóló törvényjavaslat megvitatására. A tárgyalást holnap folytatják.

Károly volt király családjának elhelyezése.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Madrid, máj. 4.

Madridból érkező hírek szerint Zita volt királyné állandó spanyolországi tartózkodásáról a tárgyalások még folynak. A spanyol király azt kívánja, hogy Zita tegyen kötelező ígéretet, hogy a politikai agitációtól tartózkodni fog.

Ezzel kapcsolatban a „Magyar Hírlap” azt írja, hogy a magyar kormány a királyi család eltartása céljára két év alatt öt millió koronát utalt ki a családi javak jövedelméből. A folyó évben három millió koronát küldött a magyar kormány Funchalba.

Nincs szebb a kölcsönös szeretetnél.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Wien, máj. 4.

Wieni hiradás szerint az ipari munkások erőszakos tüntetéseket rendeztek a munkaadók ellen. Igy Löventhal gyárigazgatót megverték és a Fisch-patakba dobták. Offenbeck mészáros a Főtéren nyilvános bocsánatkérésre kényszerítették, mert május elsején vörösszalagos ökröket vezetett végig a városban.

A szovjet orrol Wrangel miatt.

— A „Torontái” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, máj. 4.

Gennából jelentik: Csieserin tegnap válaszolt Sanzer levelére, amit a szovjetdelegációhoz intézett az oroszok gyurgyioi (Kaukázus) akciója miatt. Csieserin levelében többek között felemliti az európai nemzetiségi problémákat. Különösen kiemeli az európai államok közül Romániát, ahol Besszarábiában teljesen elnyomják a más nemzetiségűeket. Ugyanez a helyzet uralkodik — írja Csieserin — Jugoszláviában is, ahol a ernagorokat éri nagyon sok kellemetlenség. Csieserin azért is panaszt emelt, amiért az utódállamok oly melegen felkarol-

ták Wrangel ellenforradalmi akcióját és azt mindentéle anyagi és erkölcsi támogatásban részesítették.

Ninesity dr. távollétében Kumandi Koszta dr. pénzügyminiszter, az SHS delegáció elnökhelyettese francia nyelven írt cáfoló levelet küldött Csieserinek, melyben kategorikusan visszautasítja a szovjetdelegátus állításait. A pénzügyminiszter az SHS állam magatartását illetőleg azt írta, hogy az állam szigorúan ragaszkodik semlegességéhez és semmiféle akciót nem pártol, mely erre az állásfoglalásra káros hatással lehetne.

A román királyi család megérkezése Beogradba.

— A „Torontái” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, máj. 4.

Május 30-án érkezik meg Beogradba a román királyi család. Hogy a külön erre az alkalomra készített yachtton jönnek-e Beogradba, az ma még bizonytalan, mert a hajó építését csak nemrég kezdték meg s így kétséges, hogy ide-

jére befejezhetik-e a munkálatokat. Ebben az esetben a királyi családot az Aleksander-hajó szállítja. Hír szerint kombinációba jöhet a budapesti „Zsófi” hajó is, mely egyike a legmodernebbül felszerelt Dunagőzösöknek.

Ninesity külügyminiszter Genuában.

— Beogradi tudósítónk jelentése. —

Beograd, máj. 4.

Gennából jelentik: Ninesity Momcsiló dr. külügyminiszter tegnap este visszaérkezett Genuába. Az állomáson a szerb delegáció tagjai és az olasz külügyi tisztviselőkölből ala-

kult fogadó bizottság várta a külügyminisztert. Ninesity dr. holnap már folytatja is rövid időre megszakított tárgyalásait. Elsőnek Contarinival és Tostival, az olasz delegáció tagjaival tanácskozik, a napokban pedig meglátogatja Sanzer olasz külügyminisztert is, aki távollétében többször érdeklődött érkezésének ideje felől.

TÖZSDE

Május 4.

Beograd. (Zárlat.) Valuták: Lei 51-50, Cseh korona 130, Leva 46-50, Osztrák korona 0-90, Husz dináros arany papirban 20-55.

Devizák: London 298, Páris 610, Szaloniki 265, Milano 365, Prága 132, Berlin 23, Wien 0-85, Bukarest 51, Budapest 9-06.

Zürich. (Nyitás.) Berlin 175, New-York 517, Milano 2755, Prága 1005, Budapest 66, Zagreb 180, Varsó 13, Wien 6 és egynegyed, bélyegzett 6 és fél.

Zürich. (Zárlat.) Devizák: Berlin 179, Hollandia 19860, New-York 517, London 2297, Páris 4730, Milano 2775, Prága 1005, Budapest 67, Zagreb 180, Varsó 13, Wien 6-25, bélyegzett 6-50.

Budapest. (Zárlat.) Valuták: Napoleon 3015-45, Angol font 3475-3525, Dollár 77-78, Frank 7187-5, Lira 4075-125, Osztrák korona 9-10, Rubel 46-47, Lei 546-556, Sokol 1511-21, Dinár 1065-75.

Devizák: London 3440-90, Berlin 265-75, Milano 4162-5, Páris 7150-200, Prága 1515-25, Svájc 15100-200, Wien 9-10, Zagreb 268-78, Newyork 775-85.

A kommunisták újra mozgolódnak Németországban.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Berlin, máj. 4.

A kommunista agitáció, amely Németországban egy idő óta lanyhulóban volt, most ismét erősebb iramot vett, eredménye azonban nem igen van. Igy a kommunista szervezet a mult hét folyamán sztrájkra akarta bírni a városi munkásokat, tervük azonban kudarcot vallott.

Magyarország és az utódállamok kereskedelmi szerződésai

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Budapest, máj. 4.

Hegyeshalmy kereskedelmi miniszter Magyarország és az utódállamok közötti gazdasági kapcsolatokról egy öt interjuvoló újságrónak ezeket mondotta:

„Ausztriával aláírtuk a kereskedelmi szerződést. Csehországgal a mult év nyarán félbeszakított tárgyalásainkat legközelebb újra föl vesszük. A Romániával megkötendő kereskedelmi szerződésre vonatkozó tárgyalások előreláthatólag a nyár végével fognak megkezdődni. Az ideiglenes árucereszerződésről fogunk tárgyalni legközelebb az SHS állammal is.”

Az óvatos csehek.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Prága, máj. 4.

A prágai „Cseski Slovo” szerint a cseh küldöttség az orosz memorandum kérdésében nem követhette a franciákat, mert érdekeik nem azonosak. Hogy milyen tekintetben nem azonosak az érdekek, arról a cseh hivatalos körök egyelőre nem nyilatkoznak. Annymit azonban mégis nyilvánosságra boesájtottak, hogy az orosz összeköttetések újrafelvételétől különös gazdasági előnyöket nem várnak.

Lemondott a japán kormány.

A „Torontái” tudósítójának távirata.

Páris, máj. 4.

A Havas táv. ügyn. jelentése szerint a japán kormány beadta lemondását.

HIREK

Az idej ujságiró-bál.

Mindazoknak, akik bálokra, mulatságokra szoktak járni, élénk emlékezetükben él a múlt évi ujságiró-bál, amely kedélyes, bohém tónusával felejthetetlen emléke maradt Beeskereknek és az ujságiró-bálat a szezon legsikerültebb mulatságává tette. Az idej ujságiró-bál ujszerűségeit akar jelenteni, azért rendezik most május huszadikán, hogy a bálát a szabadban lehessen megtartani. Az ötletes rendezőség mindent el fog követni, hogy a közönség fesztelenül és kellemesen szórakozzék. Ebből a célból egész esomó meglepetéssel fog szolgálni az ujságiró-bál. A nyári mulatság külső dokumentálásáért is kéri a rendezőség a hölgyeket, hogy egyszerű babos ruhában jelenjenek meg.

Szerkesztőváltás a „Neue Zeit”-nél. A „Neue Zeit” eddigi szerkesztője, Kesz János, saját elhatározása folytán megvált állásától. Az új szerkesztő Himmelsbach István ujságiró kollégánk, a „Zagraber Zeitung” volt szerkesztője, tegnap már át is vette a lap vezetését.

Az üzletek zárórája. A kereskedők grémiuma értesíti a t. közönséget, hogy a keresk. üzletek — hétköznapon — május 1-től d. e. 7—12-ig és d. u. fél 3—fél 6 óráig vannak nyitva, fűszer és élelmiszek kereskedése egy órával tovább, azaz este fél 7 óráig.

A belügyminiszteri államtitkár Beeskereken. Aleksievity belügyminiszteri államtitkár tegnap délután Beeskerekre érkezett. Az államtitkár két-három napig fog a városban tartózkodni. Aleksievity utja hivatalos jellegű.

A tüzoltók védőszentje: Flórián. Tegnap ünnepelték a beeskereki önkéntes tüzoltók Flóriánt, védőszentjük napját. Délelőtt a tüzoltó-zenekar muzsikája mellett a központi római katolikus templomba vonultak, ahol hálaadó istentiszteleten vettek részt. Az istentiszteleten a helyi hatóságok is képviseltették magukat. Délben bankett volt a tüzoltó laktanyában, amelyen a hatóságok részéről megjelent Rajity Szvetiszlav alispán, Alexity Bogolyub polgármester és Grubity Andrea dr. városi főjegyző. Délután és este kabarét és színelőadást tartottak.

Gyurgyev-dán. Holnap, szombaton ünnepli a görög keleti szerb lakosság György napját. A szerb nép éveken át hagyományosan szeretettel tartotta meg ezt a napot, mely az ifjúságot és a természet szeretetét szimbolizálja. Az idén Szent György napját díszes keretek között ülik meg. Reggel öt órakor nagy felvonulást rendeznek az erdőbe, ahol már készen várja az érkezőket a reggeli. Ételek, italok, bőven lesznek kaphatók, a szórakozásról pedig szintén gondoskodik a rendezőség.

Uj színházigazgató Novisadon. A közoktatásügyi minisztérium művészeti osztályának vezetője Czvetkovity Brana eddigi skopljei színházigazgatót a novisadi nemzeti színház igazgatójává nevezte ki.

Az ujságiró-bálra babos grenadinok Fischer és Lutschnál.

Baleset vagy bűntény?

— A „Torontai” tudósítójától. —

Beeskerek, máj. 4.

A „Torontai” tegnapi számában megírtuk, hogy egy negyvenötven év körüli jól öltözött férfi holttestét fogták ki a Bégából. A holttestet a városi hullakamrában helyezték el addigra, amíg a királyi ügyészség nem intézkedik a temetés, illetve a hulla felboncolása fellett. A hatóság munkája ezalatt oda irányult, hogy kinyomozza az ismeretlen férfi kilétét. A halott zsebeiben különféle apróságokat találtak, — levél, vagy más valamilyen írás, amelynek alapján megállapíthatnák volna személyazonosságát, vagy legalább lakóhelyét, nem volt nála és így már az a nézet uralkodott, hogy sohasem tudják meg, ki volt az illető.

A legjobb nyomozó, a véletlen, azonban segítségre jött. Számos községben valahogy meghallották a beeskereki leletet és mivel a községből már tizenöt napja eltűnt egy ottani földműves, telefonon érdeklődtek aziránt, hogy milyen ismeretlen jelet észleltek a hullán. Az orvosi hivatal a felkérésre közölte az orvosi vizsgálatnál észlelt ismertető jeleket, a leírás alapján azután tényleg ráismerték a hullában a Számosról eltűnt Urosev Zsivára. Urosev Zsiva jómódu, negyven

éves földműves, már hosszú ideje lakik Számoson. Felesége évek óta Amerikában él. Urosev tizenöt nappal ezelőtt magához vett egy nagyobb összegre kiállított csekket, hogy azt Beogradban beváltsa. A pénzre egy vállalkozása miatt volt szüksége, ahol Urosev mint üzletlár szerepelt volna. Hogy Urosev tényleg beváltotta-e a csekket, vagy sem, az ma még bizonytalan. Mindössze annyi a tényállás, hogy a földműves tizenöt nappal ezelőtt eltávozott falujából, azóta nem tért vissza s nem is látta senki sehol.

Hogyan került Urosev a Bégába, öngyilkosság történt-e vagy bűntett, az még egyelőre a jövő kérdése, ennek megállapítása a hatóság feladata. Az orvosi vizsgálat látlelete szerint a hullán nem fedezték fel külső sérülés nyomát s így a második eset erősen kétséges.

A királyi ügyészség utasítására tegnap délután három órakor felboncolták a holttestet. A boncolás, melyet Magyar Károly dr. és Jakcity Zsika dr. végzett el, semmi újat nem derített fel. Ugy belső mint külső szerveit sértetlennek állapították meg. Az egyedüli érdekes momentum az, hogy a hulla nyakán egy összevarrott táskában kétezerkilencszáz dinárt találtak.

A bombamerénylet nyomozása eredményre vezetett.

— A „Torontai” tudósítójának távirata. —

Budapest, máj. 4.

A bombamerénylet ügyében a nyomozás eredményre vezetett. A szálak, amelyen a nyomozás elindult, helyesek voltak, úgy hogy

ma már csak napok kérdése, hogy a rendőrség a tettes nevét megtudja, aki az eddigi gyanúkok alapján Budapesten rejtőzködik.

A budapesti laptudósítók sztrájkja. Budapestről jelentik, hogy ott kedden a külföldi és a magyar vidéki laptudósítók sztrájkba léptek. A sztrájk oka, hogy egy laptudósítótól, aki ellenzéki programmal lépett fel képviselőnek, a Magyar Távirati Iroda hirtelleg megvonták, mire kollégái szolidaritást vállaltak és kimondták a sztrájkot. Ebből kifolyólag a külföldi lapok s így a „Torontai” sem kapta meg rendes, nagy távirati anyagát budapesti rendes tudósítójától.

Uj vasuti közlekedés. Beogradi tudósítónk jelenti: Folyó évi június hó elsejétől kezdődőleg két új vonattal indul Beograd—München és Beograd—Prága között. És pedig az egyik expresszvonat lesz, amely Szuboticán, Budapesten, Wienen át megy Münchenbe hetenként háromszor, hétfőn, szerdán, pénteken és délelőtt tizenegy óra harmincöt perckor indul Beogradból. — A másik személyvonat I. és II. osztályu közvetlen kocsikkal. Szuboticán—Budapesten át megy Prágába hetenként négyszer, kedden, csütörtökön, szombaton és vasárnapon. Indulási idő reggel hét óra ötven perckor Beogradból.

A százmillió kölcsön ügye. Dr. Kumanudi pénzügyminiszter ma érkezett vissza Genuából Beogradba, hogy a százmillió dollár államkölcsönre vonatkozó szerződést aláírja.

Hangverseny a Kaszinóban. Május 6-ikán, szombaton este fél kilenc órai kezdettel hangverseny lesz a Kaszinóban. A hangversenyen közreműködik Svetschinsky Antonie, a beogradi királyi opera énekesnője és Mitropán Sándor, az opera lírai tenoristája. A baletet Boskovicsné, a beogradi királyi színház ballerínája adja. Az est műsora a következő: Mascagni „Kavaleria Rustikana”-ból, a Wrangel és Denza románéot éneklő Mitropán Sándor. 2. „Vals” orosz tánc, lejtő Boskovicsné. 3. Glinka: részletek „Leben” für den Car”. „Samson és Delila” és „Siebela” operákból. 4. Offenbach: Hoffmann meséiből a Baccarolla. Éneklő: Mitropán Sándor és Svetschinsky Antonie. 5. Tschaiovszki: „Godor” románc, éneklő Mitropán Sándor. 6. Pieretto, lejtő Boskovicsné. 7. Tschaiovszki: „Pikovaja Dama” és a „Kavaleria Rustikana” operából. Éneklő: Svetschinsky Antonie. — Jegyek elővételben Mangold Lipót és Dojkovity és Petrovaski könyvkereskedésekben kaphatók.

Kirabolt kereskedő. Beogradi tudósítónk jelenti: Bielity Risza trebinjei tehetős kereskedő házába betört egy tiztagu haramiabanda, a ház lakóit a szó szoros értelmében pörére vetkőztették, amennyiben nem elégedtek meg a 400.000 dinár értékű pénzzel és áruval, hanem az utolsó szál ruhát is leszedték róluk.

Értekezlet a baranyai magyarok szervezkedése ügyében. Április 30-án értekezletre jöttek össze az osijeki magyar szervezkedés kezdeményezői. Az értekezlet kimondta, hogy szükségesnek tartja a baranyai, szlavóniai és muravidéki magyarság politikai megszervezését. Ezt azonban nem az előbb tervezett magyar kisczarda és kiscs. iparospárt, hanem a már meglévő „Magyar Párt” keretében véli leghelyesebbnek. A párt programtervezetét megvitatták és azzal szemben észrevételeiket megtették és speciális helyi kívánásaikat is kifejezték. Ezek között elsősorban szerepel a szlavóniai magyarság állampolgársági ügyének mielőbbi rendezése. Megállapodtak abban is, hogy Osijeken egy központi párt-szervezeti titkárság felállítását fogják szorgalmazni, amely a baranyai és muravidéki magyarságból választandó helyi választmányjal együtt fogja a szervezkedést vezetni.

Nagy postarablás Crnagorában. Beogradból jelentik: Egy fegyveres rablóbanda tegnap világos nappal megtámadta az állami posta autóját, kifosztotta az utasokat és a postszállítmányokat is magával vitte. Az elrabolt pénz és áru értéke több mint százezer dinár. A hatóság egy egész csendőrszázadot mozgósított, hogy a banditákat kézrekerítse.

Magyar ajándék Harding elnöknek. Budapestről jelenti tudósítónk: Két kecskeméti iparos: Berényi György műbutorasztalos és Kovács József lakatos elhatározták, hogy egy remekbe készült ajándékot fognak Hardingnak, az Egyesült-Államok elnökének küldeni, hátha segíti őket. Az ajándék huszonöt centi hosszú, husz centi széles és tizennyole centiméter magas szivarládika alakjában már el is készült. Berényi mintegy ötszáz órát dolgozott a ládikán, melyet hétéfajta fából készített. A külső réteg palisander, a belső magyar diófa és a fedelén az amerikai címer van kirakva, ezer meg ezer fadarabkákból, melyek között barna palisander, fehér jávor, piros „paduk”, fekete ében és zöldes francia diófa váltakoznak. A vasalásokat Kovács készítette, amelyek szintén finom izlésről tanuskodnak és csak emelik a ládika értékét.

Rendőrbírói ítéletek. A rendőrbíró a következőket ítélte el: Presztovae Misát rendőri kihágásért harminc dinár, Dimitrievity Milorádot, mert a nála lakó idegeneket nem jelentette be, huszonöt dinár, Pálffy György bérkoecist a tarifa túllépéséért negyven dinár, Jung Pétert csendhárborítás miatt nyolevan dinár, Molnár Antal és Zsivkov Péter bérkoecisokat pedig, mert éjjel lámpa nélkül hajtottak, harminc-harminc dinár pénzbírság megfizetésére ítélte.

Országos vásárok. Dobricán 6. és 7-ikén, Bács-Petrovoszelon 7-én, Vranjevon 13. és 14-én, Vinkovcen pedig 13., 14., 15. és 16-án országos vásárt tartanak.

Bányászerecsétlenség Oszérbiában. Beogradi tudósítónk jelenti: Zajecsárból kapott értesülés szerint a bányászok a bogovini szénbányában dolgozva, egy tóra bukkantak, amelynek vize rövid idő alatt megtöltötte a bányát. A bányászok közül keftő halálát lelta, a többieknek csak nagy küzdelem árán sikerült a vízből kimenekülni.

A genuai konferencia elnöke Rómában. Facta olasz külügyminiszter, a genuai konferencia elnöke az olasz parlament megnyitására Rómába utazott.

Helyreigazítás. A Begej Sv. Djurdjij park italmérsi joga folyó hó 11-én (nem 22-én) kerül árlejtésre.

A „Nova Evropa“ V. könyvének 1. száma f. évi május hó 1-én jelent meg a következő tartalommal: 1. A mi külpolitikánk. (C.) 2. A külügyi bizottság. (Dr. Mitković.) 3. A konzulátusok és a külügy. (D. C.) 4. A külpolitikai szolgálat a kivándorlók között. (Karaman P.) 5. A jugoszláv sajtó Amerikában. (Lazarević B.) 6. Gazdasági szemle. Az amerikai hitel. (Belin L.) 7. Irodalmi szemle: Orosz gondolkodók kritikája az európai kultúra fölött. — Egyes füzetek ára 6 dinár.

Felhívás a magyar költőkhöz. A közel jövőben meginduló „Uj Modern Könyvtár“ keretében egy két-kötetes nagy lírai antológiát készít elő Franyó Zoltán és Gömöri Jenő. Az antológia két szerkesztője már megkezdte az anyag összegyűjtésének körülményes munkáját. Az antológia teljes képét óhajtja majd adni az Ady Endre fellépésével kezdődő magyar lírai reneszánsznak és Ady-tól egész napjainkig akarja bemutatni és egyúttal fogni az új magyar lírát, annak minden számbavehető irányát és képviselőjét.

Nagy szükség van már egy ilyen, a magyar lírát méltón reprezentáló antológiára, mert Elek Artur tizenkét évvel ezelőtt megjelent antológiája óta, amely a maga idejében bízogpótló és nagyon becses gyűjtemény volt, ma már azonban természetesen idejét multá, nem jelent meg költői antológia. A szerkesztők ez uton is felhívják a romániai, jugoszláviai, slovenskói, ausztriai, németországi, amerikai és természetesen elsősorban a magyarországi költőket, hogy támogassák őket munkájukban. Ez uton is felhívjuk minden költőt, hogy küldjék el versköteteiket és még kötetben meg nem jelent verseik jelentősebbjait kiválogatás és az antológiába való besorozás céljára, valamint lényegesebb életrajzi adataikat és megjelent versköteteik pontos jegyzékét, (cím, a kiadó neve, a kiadás helye és éve, stb.) május 15-ikéig Gömöri Jenő címére: Bratislava, Dobrovits-utca 14., vagy Franyó Zoltán címére: Mödling bei Wien, Enzersdorferstrasse, Villa Pauline. A slovenskói, romániai, jugoszláviai és amerikai költők műveit és adatait Gömöri Jenő címére; az ausztriai, németországi és magyarországi költők műveit és adatait Franyó Zoltán címére kéri a szerkesztők.

Atutalásokat és csekk kiírásokat — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — **Wien, Prága, Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi külföldi piacra újból eszközöl a Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Korona-szálló épület, Telefon 16. szám.**

HIRDETÉSEK
FELVÉTELE
AZ ÖSSZES BEL- ÉS KÜLFÖLDI LAPOK
RÉSZEIRE BIZOMÁNYI KÉPVISELETEK
KÖNYV ÉS LAPKIADÓ VÁLLALAT.
SCHOLKA
HIRLAPTERJESZTŐ ÉS HIRDETŐ VÁLLALAT
NOVINSKI, PUTOSKA ULICA 24. TEL. 2-70

Az oroszok közvetlenül akarnak tárgyalni.

— A „Torontál“ tudósítójának távirata. —

Genua, máj 4.

A konferencia második plenáris ülését tegnap tartották meg Facta miniszterelnök elnöke alatt. Az ülésterem most is zsúfolásig megtelt. Az ülés első szónoka Sir Worthington Ewans volt, aki a pénzügyi problémáról számolt be. Picard francia delegátus a francia álláspontot körvonalazta, majd Sanzer olasz külügyminiszter beszélt a pénzügyi probléma politikai oldaláról. A nehézségek leküzdéséről beszédében nagyon optimistikusan nyilatkozott. A lengyel delegátus a lengyel márká esődjéről szóló panaszát terjesztette elő. A svájci delegátus felszólalása után Csicserin vette át a szót. Sajnálatos látja, hogy az egyes albizottságokban Oroszország nincs megfelelően képviselve. Eppen ezért az orosz delegátusok fenntartják maguknak a teljes cselekvési szabadságukat, hogy egyes kormá-

nyokkal közvetlenül tárgyalhassanak.

Csicserin beszéde után Rathenau összefoglaló képet nyújtott a háborúelőtti és a mostani pénzügyi viszonyokról.

Genua, máj. 4.

A francia kormány egyhangulag azt a határozatot hozta, hogy Franciaország ne szakadjon el Belgiumtól, hanem vele egyetértően járjon el az orosz kérdésben. Barthou francia delegátus pénteken délelőtt Párisból visszaérkezett Genuába.

Genua, máj. 4.

Az angol sajtóiroda közlése szerint Lloyd George ragaszkodik ahhoz, hogy azok a hatalmak, amelyek a versaillesi szerződést aláírták, a genuai konferencián is vegyenek részt. A konferencia tárgyalásai csak így lehetnek teljesek és eredményesek.

A magyar politikából.

A „Torontál“ tudósítójának távirata.

Budapest, máj. 4.

A „Magyarország“ írja, hogy Bethlen miniszterelnök Genuában elért legjelentékenyebb sikere, hogy az állatjótétel ügyében az ententeot kedvezőbben tudta hangolni. Az entente megígérte, hogy a választások előtt nem fogja szorgalmazni az állatjótétel ügyét, hanem néhány havi halasztást fog adni a magyar kormánynak.

Az egész ország közhangulatát a közeledő választások tartják izgalomban. A főispáni jelentések nyomán az egységes párt intéző bizottsága ma ülésre jön össze, hogy néhány kerület jelöltjeit föleserelje. Az egységes pártban meg van az egység. A keresztény egység pártja teljesen felborult. Haller és Friedrich pártja külön listával indul a kiüzdelembe.

Sport

Orsz. atletikai ünnepély Beogradban.

A beogradi athl. alszövetség az öfelsége Aleksander király esküvője alkalmából rendezett ünnepségek keretében országos versenyt rendez május hó 31-én. Ennek bevezetésekképpen május hó 28. és 29-én próbaversenyek lesznek a következő programmal:

Május 28-ikán. 1. Előfutamok 100 m.-re. 2. Magasugrás. 3. 60 m. futás nők részére (előfutamok). 4. 100 m. döntő. 5. 500 m. futás. 6. Távolugrás. 7. 60 m. döntő nők részére. 8. Súlydobás. 9. 400 m. futás. 10. Súlydobás nők részére. 11. Gerelyvetés. 12. Magasugrás nők részére. 13. 100+200+300+400 m. staféta. 14. 60+80+100+200 m. staféta nők részére.

Május 29. 1. Előfutam 200 m. 2. Előfutam 4+60 staféta nők részére. 3. 800 m. futás. 4. Hármassugrás. 5. 4+60 m. staféta. döntő. 6. 200 m. döntő. 7. Távolugrás nők részére. 8. Rudugrás. 9. Diskosvetés nők részére. 10. 3+1000 m. staféta. 11.

300 m. futás nők részére. 12. Diskosvetés.

Megjegyzések: A versenyt a J. A. S. szabályai szerint rendezik. — Díjazás: 5 induló esetén 2 díj, 7 induló esetén 3 díj. Nevezési díj személyenként és számonként 4 dinár. — Mivel a beogradi verseny szövetségközi, egy szövetség egy számban csak 3 athlétát indíthat. (Egy athléta több számban is indulhat.) Nevezési határidő május 16. Utólagos nevezések nem fogadhatók el. Nevezéseknél az athléta neve, a versenyszám, amelyben indul és a klub neve kiirandó. Részletesebb felvilágosítást (kedvezményes utazás, lakás stb.) később ad a beogradi szövetség.

A vajdasági atletikai alszövetség felhívja az összes taggyülekeket, hogy Beogradba küldendő athlétáiknak névsorát sürgősen küldjék be az alszövetség címére (Mojics I. Vel. Beeskerek), mert a nevezési idő lejártáig alig 10 nap van a nevezéseket csak a szövetségek eszközölhetnek.

Intimitások a konferenciáról

Genua, máj. 4.

Ugy látszik, — legalább egyelőre — újra sikerült megmenteni a hajótöréstől a konferenciát, úgy lehet, hogy egy-két nap alatt teljesen napirendre fognak térni a német-orosz szerződés felett, amelyen már ugy sem lehet változtatni. Az utolsó napok történetéből azonban még mindig érdemes itt feljegyezni két apró históriát, amelyeknek mindegyike gazdag, érdekes és jellemző. Az egyiknek ezt a címet lehetne adni: Wirth kancellár, Csicserin és a genuai érsek. Kedden, két nappal a rapallói szerződés megkötése után, Wirth kancellár ebédre vendéglátta magánál az orosz delegáció vezetőjét: Csicserint. Ugyanerre az ebédre a német kancellár meghívta a genuai érseket, monsignore Signorit is. Csicserin megjelent az ebédnél, a genuai érsek azonban udvarias levélben kimentette magát. Ugy látszik azonban, Signori érsek mégsem akarta el-

mulasztani az alkalmat arra, hogy a német delegáció vezetőjével ne találkozzék, mert rögtön ebéd után meg is jelent az Eden Palace-ban, ahol Wirth kancellárnak a szállása van és hosszabb ideig tartó barátságos beszélgetésbe merült a kancellárral. Hir szerint Csicserin megbeszélést óhajtott folytatni az érsekkel fontos egyházpolitikai kérdésben és Wirth kancellárt kérte fel a közvetítésre. A beszélgetés színhelye a német delegáció társalgóterme volt. Ennél a találkozáznál azonban nem volt jelen a kancellár másik vendége: Csicserin, aki egy emeleti teremben a terített asztal mellett, a többi német főfődelegátus társaságában várta meg Wirth visszaérkezését. Ez a második történet a diploma urak formáságokhoz ragaszkodó, finomkodó, formulákat kereső és mindenre megfelelő formulát találó módszereire jellemző, ezért érdemes a följegyzésre.

Kedden, az orosz-német szerződés felett érzett nagy fölháborodásukban mindazok a nagy- és kishatalmak, amelyek Németországgal valaha háborút viseltek, összeültek, hogy az új helyzettel szemben állást foglaljanak. Nyolc órai vita, egyezkedés, szövegezés, javítás és simítás után végre megegyeztek abban, hogy Németországhoz szigorú hangú jegyzékben fordulnak, amelyekben kitanítják arra, hogy az oroszokkal kötött külön szerződéssel mennyire megsértette a genuai konferencia alapelveit s a nemzetközi érintkezésben kötelező loyaltást. Ezzel a jegyzékkel Romano Avezzano báró, a konferencia főtitkára, kedden este negyed nyolc órakor megjelent az Eden Palace-ban. Wirth kancellárt kereste. A német delegáció feje azonban nem volt a szállodában, a főtitkárt Rathenau külügyminiszterhez utasították. Avezzano báró tehát megjelent Rathenau külügyminiszter előtt és átadta neki a jegyzéket. Rathenau egy pillantást vetett a szövegre, azután elkomorodott arcú közölte a konferencia főtitkárával, hogy a jegyzék nagyon súlyos helyzetbe hozza a német delegációt. Ugyanaznap estére nagy bankettet hívtak össze de Facta olasz miniszterelnök és a konferencia elnökeinek a tiszteletére. A németek természetesen nagyon szívesen jelenének meg a banketten. Azonban a jegyzék átadása után lehetetlennek válik a számukra, hogy barátságos időtöltésre egy asztalhoz üljenek le azokkal, akik jogot formáltak maguknak ahhoz, hogy őket a nemzetközi illem elemeire kioktassák. Romano Avezzano megértette a helyzetet. A németek távolmaradása azonban még jobban kiélezte volna az amugy is kényes és feszült szituációt. Latin ötletességgel és az olasz vendéglátó gazdák hallatlan figyelmességével nyomban megtalálta módját annak, hogyan vegye elejét a súlyos bonyodalmaknak! Egyszerűen visszavette Rathenau kezéből a jegyzéket azzal, hogy annak az átadásával még várhat egy pár óráig. Rathenau pedig, aki ilyenformán hivatalosan nem vette át a jegyzéket, egyszerűen elfelejt-

Értesitem a hölgyközönséget, hogy gyönyörű nyáriruhák, blúzok, pongyolák és vászonalkak, valamint szebbnél-szebb nyárikalapot árulok nagy választékban és olcsó áron. — Alakításokat vállalok.

784 Aszlányi Julia, nődivatterme.

tette azt, amit az előbb benne olvastott. A német delegáció megjelent a konferencia kedves és példátlan rokonszenves elnökének, de Facta bankettjén s barátságos békeességben megfirt azokkal az entente diplomatákkal, akik néhány órával előbb még egymással versenyezve keresték a legszigorubb és legkényesebb szavakat a németek eljárásának a megbélyegzésére. Most aztán tustelünk a német-orsz szerződés első nehézségein is, a konferencia szekere, ha erősen nyikorogva és nyekeregve, újra tovább baktathat. Legalább addig, amíg a legközelebbi kátyuba bele nem zökken. Ennek, azt hiszem, elsősorban az olaszok örülnének a legjobban, akik bár Európa ujjaépítésében semmivel sincsenek jobban érdekelve, mint akármelyik európai náció, minden nemzetnél őszintébb akarattal óhajtják a konferencia sikerét, vagy ha az nem lehetséges, a konferencia becsületének a megmentését. Mindezt talán azért, mert éppen ők azok, akik a háboru befejezése után helyet adtak az első igazán nemzetközi konferenciának.

Edig az idő nem nagyon kedvezett a kirándulások számára. A Riviera híres kék égboltja alig egy-két napig mutatkozott meg, a borus égből lépten-nyomon zuhog az eső, hideg van, a kongresszus legtöbb résztvevője meghűlt, köhög, náthás, katarusos. Az is igaz, hogy ehhez a vendéglátó olaszok is hozzájárulnak: a legtöbb helyiségben tárva-nyitva az ajtó, ablak, bizonyosságul annak, hogy a délvidéki olaszok sokkal kevésbé félnek a légáramlatoktól, mint az északi népek. Régi tapasztalatom újabb megerősítése: Olaszországban nagyon szép, nagyon jó világ van addig, amíg nyár van és a nap süt, télen — pedig az az időjárás, amit itt találunk a Rivierán telenk számít — sokkal jobb otthon a fűtött kályha mellett.

A „Torontál” hadifogoly postája.

Wieni szerkesztőségünk díjtalanul áll olvasóink rendelkezésére. Megkeresésekre csak a rovatban válaszol. Wiener szerkesztőségünk címe: Wien, Köstlergasse 4.)

Üzenetek.

Lendl Urbán (Bela Crkva). Érdeklődését továbbítottuk Rigába. A bizottság fia után nyomozni fog. A levélben közölt adatok elégségesek voltak és ezért a mellékelt levelezőlapot, mely Önnek bizonyára kedves emlék, visszaküldtük Önnek.

Fürst Johanna (Dobsina), Kurilla Anna (Tatranska Polianka), Czerny Kálmán (Dobsina), Nyiri Lászlóné (Beregszász), Bartos Bálintné (Técső), Asbóth Ferencné (Kassa): Érdeklődéseiket továbbítottuk a kieserülő bizottságnak. Az a kutatóeszköz fogja és mi helyet bennünket értesít, mi az eredményeket a rovatban közölni fogjuk.

Pap János (Bulesin-Beregszász). Nagytiszteletű ur érdeklődését továbbítottuk Rigába. Mihelyt a bizottság bennünket a nyomozás eredményéről értesít, mi ezt Nagytiszteletű urral tudatni fogjuk. A nyomozások azonban igen hosszú időt vesznek igénybe, ezért az aggodó hívek részéről egy kis türelmet ké-

rünk. Kérjük Nagytiszteletű urat, kegyeskedjék ezt velük közölni.

Bárán Istvánné (Lyuta). Férje után a nyomozást megindítottuk. Mihelyt sikerül róla valamit megtudni, a rovatban közölni fogjuk.

Kálló Mihályné (Törökbeese), Dányi Róza (Rozsnyó), Horváth Ferencné (Rogendorf), Bakaiy Imre (Zombolija): Érdeklődéseiket továbbítottuk Rigába, a bizottság az eltűntek sorsa után nyomozni fog.

Kalmár János (Senta). Kalmár Miklós és Ürmös Mátyás tábori levelező-lapjait továbbítottuk a kieserülő bizottságnak, amely ezek alapján mindkét eltűnt után nyomozni fog.

Özv. Konez Péterné (Péterrève), Simon Mátyásné (Torontáltorda), Tv. R. A. (Bega Sv. Djuradj), Domo kos Mihály (Debeljaesa): Érdeklődéseiket továbbítottuk Rigába. A bizottság az eltűntek után nyomozni fog.

2000 koronát

fizetnek annak, ki részemre a város valamely forgalmas helyén üz'ethelyiséget szerez, áruaktárral vagy anélkül.

747

Cim a „Torontál” kiadóhivatalában

Bizalmi vagy vezető állást

keresek helyben oly életképes üzletnél vagy vállalatnál, hol szükség esetén tőkém is befektetném. Szíves megkeresések „Komoly” jellegre a „Torontál” kiadóhivatalába.

748

HALLÓ!!

A „Bristol”-szálloda „Elite”-kerthelyisége 1922 május hó 6-án

megnyílik!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Car Dusanova (Váraljai) utca 5. számú (dr. Fialowski-féle) házat megvettem és azt a mai kor igényeinek megfelelőleg kávéház, vendéglő és kerthelyiséggé átalakítva, május hó 6-án, szombaton ünnepélyesen megnyitom. A megnyitási ünnepélyen délután 5 órától az első velikibecskereki szalonzenekar Ripka Imre karmester vezetése alatt fog hangversenyezni.

Kitünő szerémségi ruzsicsai fajborok! Állandóan frissen csapolt sör! Fagylalt! Hideg és meleg ételek! Elsőrendű konyha! Havi és heti abonnenseket elfogadok! Szolid és pontos kiszolgálás! Ujjonnan épült fedett amerikai tekepálya villanyvilágítással, állandóan a t. közönség rendelkezésére áll. Költséget és fáradságot nem kímélve, udvari kerthelyiséget oly kényelmesen rendeztem be, hogy ott a nagyközönség egy kellemes szórakozóhelyre fog találni.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri, kiváló tisztelettel: **Kirtyanszki Szvetozár, a Bristol-szálloda tulajdonosa.**

715

nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Becskerek.

Vásár-hirdetmény.

Sze: bitebej község előljárósága közhírré teszi, hogy a f. évi április hó 23-iki esős időjárás miatt nem sikerült országos vásár helyett engedélyezett

1922. évi I. országos pótvásár május hó 7-én, vasárnap lesz megtartva és pedig szarvasmarha-, juh-, sertés-, ló- és kirakóvásár.

Figyelmeztetés! A vásárra csakis szabályszerű járáttal ellátott állatok bocsájtatnak be.

739

Községi előjáróság.

Arverési hirdetmény.

Begej Sv. Djuradj község előljárósága Sándor királyról elnevezett parkjának iktalmérését az idei időnyre folyó évi május hó 11-én d. e. 10 órakor a község házában nyilvános árverésen 1 évi időtartamra bérebeadja. Közelebbi feltételek a községi jegyzői hivatalban megtudhatók.

718

Községi előljáróság.

Gör. kel. szerb egyházközség Basahid. 29—1922. sz.

732

Hirdetmény.

A basahidi gör. kel. szerb egyházközség nyilvános árlejtés útján óhajtja templomát vakolatni és meszeltetni.

Az árlejtés folyó évi május hó 14-én tartatik meg az egyházközség irodájában délelőtt 11 órakor, a szentmise után.

Közelebbi felvilágosítással szolgál az alulirt elnök.

Basahid, 1922 április hó 28-án

Sevity Dragutin titkár.

Lázits Vászna elnök.

ÉRTESÍTÉS! Értesitem a t. hölgyközönséget, hogy legszebb kivitelben készítek tavaszi raglanokat, kosztümöket, valamint utcai és háziruhákat a legolcsóbb áron. Leányok felvétetnek. **Kucsera Ferenc** nőiszabó Vel. Becskerek Alexandrova (Fő) u. 27. 721

Öt gimnáziumot végzett **leány** beszél szerbül és magyarul. **irodai alkalmazást keres.** Cim a „Torontál” kiadóhivatalában. 741

Eladó vagy bérebeadandó motoros vascsónak 16 HP motorral. **Keresek** leégett vasrámas cséplőket, melyeknek minden részük megvan vagy rossz állapotban levőt is. — 1 db huzatos 8 HP lokomobil cséplőre feles keresetre kiadó, eladó, esetleg más üzemre bérebe is. **CZOUFAL MIHALY V.** Becskerek, Lenauova u. 35.

ESSENCET

tiszta szeszből főzött 100% hydratos, egészségre jóhatású békebeli minőségűt, legolcsóbban Stark Bela sentai eoetgyára ajánl. — Telefon: Senta 103.

Eladó ház.

Áll 4 szoba, 3 konyhából, a hoztartozó mellékhelyiségekkel. — Meg egyezés esetén azonnal beköltözhető. **Zseljeznicski red** Német-vég sor, 12—14. sz. 744

Gépolaj

gőzgép és cséplőgépek részére, a legolcsóbb árban, kicsinyben és nagyban kapható: 744

CSEDA DOROSZLOVAC fűszer- és csemegekerekedésében Veliki Becskerek, Kralja Petra trg.

Keresek megvételre

egy nagyobb, jókarban levő fűszer- és rövidáru-üzletberendezést. Szíves értesítést kérek 736 **Frank Pál** címre Alibunár.

Eladó 6 hold lóhere

az ideai saison tartamára, tetszés szerinti nagyságu parcellákban.

Érdeklődni lehet: 724

özv. Schmidt Jakabnénál Etvesova (Magyar) utca 22. sz.

Egy önálló gépész-kovács

állást keres. **Kovács Károly Stari Becsej.** Fürdő-u. 5. 740

Vendéglő

eladó vagy bérebe kiadó a régi állomással szemben, Zseljeznicski red 19/21. Azonnal átvethető. 737

Sztarcsevity Lyubomir.

Kiadja Pleitz Fer. Pál.